

Forflag, og, naar man erkjender, at væsentlige Grunde dog kunne tale for det, hvorpaa Lovforslaget gaaer ud, at man da, for at bringe Sagen til Endelighed, ogsaa bør slutte sig dertil.

Jeg troer, at, naar man seer Sagen fra de privilegerede Hartkornseieres Standpunkt, saa er det en Betragtning af megen Vigtighed, hvormed vi have sluttet denne Deel af vor Betænkning, naar vi have gjort opmærksom paa det vigtige Gode for Eierne af det privilegerede Hartkorn, at de ved Loven, dersom den gaaer igjennem, opnaae en Capitalisering, der befrier dem for den Usikkerhed med Hensyn til Fremtiden, i hvilken de ellers vilde svæve. Jeg behøver ikke at tilbagefalde i Thingets Erindring denne Sags Skjæbne fra den Tid, den tog sin Begyndelse, indtil dens nuværende Standpunkt, hvilke Chancer i Henseende til Anskuelser og i Henseende til Resultater den har været undergivet; og, naar man opfatter dette, maa man vel i disse Hartkornseieres Interesse finde det ønskeligere at komme ud af dette Forhold paa en taalelig Maade end at blive i et Forhold, hvis Usikkerhed i saa høj Grad fremgaaer af selve Sagens hidtil havde Skjæbne. Det er vel ogsaa en Betragtning, som fortjener Opmærksomhed, at det har sit store Værd at faae en Capital til sin frie Raadighed, og at denne i en driftig Haand kan bruges paa mangehaande Maader til Held og Nytte. Udvalget har erkjendt den store Tilvæxt af Byrder for det privilegerede Hartkorns Eier, som vil finde Sted. Det er en stor Tilvæxt af Byrder, som de communale Forholde medføre; det er ogsaa en stor Tilvæxt af Byrder, der vil finde Sted gjennem de Forhold, som berøres i den 11te §. Men de Betragtninger, som jeg nu nys dvælede ved, troer jeg maae meget opveje de Grunde, som kunde tale imod Usikkerheden af den Afgjørelse, hvormed her er Spørgsmaal, naar man seer den fra disse Hartkornseieres Side. Og, vil. man see Sagen fra den modsatte Side, saa troer jeg, at Eierne af det uprivilegerede Hartkorn, naar de ville være retfærdige og billige, ikke kunne tabe af Sigte den store Sum af nye Byrder, som de nævnte, deres Medborgere komme til at bære og komme pludselig til at bære, at de ikke

kunne og bør tabe af Sigte, at disse maae de overtage uden nogetomhelst Bederlag, idetmindste for en stor Deel, at ligeledes den Afsløsning, hvormed her er Spørgsmaal, er i og for sig heel ufuldständig, og jeg mener derfor, at denne Deel af Landets Borgere vel i Retfærdighedens og Billighedens Interesse kan unde den anden Klasse af deres Medborgere en saadan billig Afsløsning som den, hvorpaa Lovforslaget gaaer ud. Og det maa vel erindres, det er ikke blot nogle store Godseiere, hvormed her er Tale, og med Hensyn til hvem man kunde mene, at Spørgsmaalet, idetmindste i pecuniær Henseende, var af mindre Vigtighed; men det privilegerede Hartkorn er for en stor Deel i mange mindre Eiendomsbestynderes Besiddelse, og den Grundsætning, som gennemføres i Loven, vil altsaa ligesaa vel ramme disse mindre Eiendomsbestynderere, som den vil ramme Eierne af de større Godser. — Det er ved disse saa Bemærkninger, jeg har troet yderligere at burde understøtte den Indstilling, som Udvalget er kommet til. Foraaavd Tid er om de specielle Paragrapher, er det ikke Tiden nu at dvæle ved disse. Jeg skal endnu blot tilføje mig den Bemærkning, at der er 3 Punkter i den nærværende Lov, der hvile paa en anden Lov, som foreligger det høie Thing til Behandling, og jeg skal henstille til den høitagtede Formand, hvilken Indflydelse denne Forbindelse mellem Lovene bør have paa den endelige Behandling af den nærværende.

Orsted: Jeg kan ikke andet end dele det ærede Udvalgs Beflagelse over, at en Sag af den Vigtighed og den tvivlsomme Beskaffenhed som den nærværende, kommer saa sildigt til Thinget, at der ikke er Tid til en saa nøagtig Behandling deraf, som den kunde kræve, og at det, som Udvalget har udtrykt, let kunde faae en uheldig Indflydelse paa Behandlingen. Jeg troer dog, at det i Særdeleshed vilde blive beklageligt, dersom dette ærede Thing derved skulde lade sig bestemme til at vedtage en Lov, som man ikke finder overeensstemmende med Retfærdigheden. Landstinget vil derved aldeles tabe sin Betydning, naar det vedtager en Lov, som man erkjender for væsentligt at stride imod Retfærdigheden, og som man i alt Fald finder kun at have halv Retfærdighed for sig